

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVI (50)
Štev. (Nº) 44

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
6 de noviembre - 6. novembra 1997

Kako bomo glasovali?

Republiška volilna komisija (RVK) je objavila navodilo za glasovanje volilcev, ki bodo na dan volitev predsednika republike v tujini, in potrdila dve novosti. Ti volilci bodo namreč letos prvič lahko izbirali med več možnostmi glasovanja: po pošti na naslov RVK ali okrajne volilne komisije, tako kot doslej, po novem pa tudi po pošti na slovenska diplomatsko-konzularna predstavništva, kjer bodo letos prvič volišča, ali neposredno na samih voliščih v tujini. Glasovanje na diplomatsko-konzularnih predstavništvih bo potekalo od 9. do 17. ure po krajevnem času, kar velja tudi za glasovnice po pošti, ki jih bodo posebni volilni odbori upoštevali, če bodo prispele do zaprtja volišča. Pri glasovanju po pošti iz tujine na naslov RVK ali okrajnih volilnih odborov pa bodo upoštevali le glasovnice, ki bodo prispele do petka, 28. novembra, do 12. ure.

Podoben postopek bo v veljavi za morebitni drugi krog volitev 14. decembra.

Naš komentar: Po teh podatkih, ki smo jih prejeli iz Ljubljane od Volilne komisije, in po obvestilih STA po Internetu, bomo torej lahko volili:

1. po pošti v Slovenijo, kakor lani; tudi v primeru, če nismo prej ničesar naznačili. Ta varianta je zagotovljena. Tu nam mora tukajšnje predstavništvo pojasniti, kako, kje in kdaj bodo potrjevali in overjavljali naše podpise.

2. po pošti na volišča v diplomatskem predstavništvu Slovenije v državi, kjer živimo. Pričakujemo, da bo naše predstavništvo čimprej pojasnilo, kako se bi to izvedlo. Morda lahko volimo in overjavljamo podpise v okrajnih Domovih kot lani, nato pa volilnice odpošljemo na veleposlaništvo, ki jih na koncu prešteje in pošlje rezultate v Slovenijo. Ta postopek še ni razjasnjen niti gotov.

3. Direktno in osebno na diplomatskem predstavništvu. (Pri tem izpadejo volilci v notranjosti države). Ta primer mora še odobriti slovensko notranje ministrstvo.

Upamo, da se bodo morebitne nejasnosti za naš primer v pravem času rešile in bomo lahko volili brez problemov na način, ki bo nam najbolj ustrezal. Tako bo tudi naš glas pomagal Sloveniji na poti k večji demokratizaciji.

TD

Ludvik Toplak odstopil od kandidature

Predsedniški kandidat ljudske stranke dr. Ludvik Toplak je 28. oktobra razglasil, da ne bo kandidiral na volitvah. Od kandidature je odstopil po sestanku izvršilnega odbora in sredi seje glavnega odbora SLS.

V izjavi za javnost je obrazložil, da je bil na pobudo Združenih ob Lipi sprave, drugih ter na predlog izvršilnega SLS pripravljen sprejeti kandidaturu za predsednika republike na bližajočih se volitvah. Ob predlogu njegove kandidature pa da je tednik Demokracija sprožil val napadov, neresnic, žalitev in podtikanj, katerim so sledili tudi nekateri drugi, ter da zato odstopa.

Socialdemokratska stranka Slovenije je

z velikim začudenjem sprejela vest, da dr. Ludvik Toplak ne namerava kandidirati na letošnjih volitvah za predsednika republike, zato ker naj bi „v tedniku Demokracija kot strankarskemu časopisu SDS“ prebral vrsto napadov, neresnic, žalitev in podtikanj na svoj račun. Nekdo, ki resno misli s kandidaturu, ne odstopi zaradi navedenega razloga, tudi če nekateri očitki v medijih ne bi držali, dodajajo v sporočilu SDS. Ob dejstvu, da je opozicijski tednik Demokracija ravno toliko strankarsko glasilo, kot je provladni časnik Delo glasilo vladnih strank LDS in SLS, je odločitev dr. Toplaka še težje razumeti.

Dinamit spominu na domobrance

Okoli 1. ure 31. oktobra je na pokopališču v Vojni vasi pri Črnomlju eksplodirala bomba pod spomenikom padlim domobrancem in drugim zamolčanim žrtvam v letih od 1941 do 1945 in poškodovala spominsko obeležje. Osumljencev zaenkrat še niso našli. Eksplozija je poškodovala nosilec oziroma podnožje spomenika, kjer je nastala za dlan velika luknja, odlomljen je del spomenika, nekoliko je poškodovana v marmorne plošče oblečena škarpa pod nosilcem, eksplozija pa je razbila tudi steklo na bližnji cerkvi sv. Marije na črnomaljskem osrednjem pokopališču. Okvir spomenika je pokončen votel četverkotnik, ki je prepolovljen s stebrom. Ta se dviga nad okvir in daje z okvirom celostno podobo križa, v vsaki polovici pa je plošča s polovico kroga. Na ploščah so zapisana imena 55 ljudi iz črnomaljske župnice, ki so padli kot domobranci ali žrtve

komunističnega nasilja. Plošča je posvečena tudi 64 Romom, katerih imena niso znana. Rome so pobili partizani junija 1942 pri Bistrici, zajeli pa so jih pri Kanižarici pri Črnomlju. Nekaterim Romom se je uspelo rešiti oz. pobegniti, ko so jih partizani po zajetju v Kanižarici gnali v pet kilometrov oddaljeno Bistrico, kjer so jih pobili. Ti Romi do lani niso imeli spomenika.

Vidi se, da so nekateri bivši režimovci opogumljeni po splošnem položaju in si upajo rušiti po stari tradiciji kar z eksplozivni cerkvene spomenike. Sedaj so za 1. november rdeče zastave z zvezdo kar prekrivale vse partizanske spomenike, pred katerimi se je priklanjal Kučan in drugi, pa so nekateri mislili, da lahko nekaznovani (?) rušijo domobranci, v primeri s partizanskimi veliko bolj skromna obeležja. Skrajni čas je, da postane Slovenija pravna država tudi v tem smislu.

Dr. Jože Bernik, skupni kandidat SDS in SKD

Slovenski krščanski demokrati (SKD) in Socialdemokratska stranka Slovenije (SDS) sta 28. oktobra predstavili skupnega kandidata za predsednika republike, 73-letnega dr. Jožeta Bernika.

Predsednik SKD Lojze Peterle je uvodoma izrazil prepričanje, da so izbrali človeka z odlično biografijo in moža, ki je bil vseskozi Slovenec in demokrat, zato bo tudi njegovo geslo „Srce za domovino“. Po njegovih besedah je Bernik človek, ki se je kot pravnik uveljavil v širšem svetu in ni nikoli pozabil, da je slovenske gore list, saj je povezoval slovensko skupnost v ZDA in se tudi trudil za ustanovitev slovenske države. Predlagani kandidat, ki je leta 1991 postal član SKD, po Peterleovih besedah uživa veliko podporo doma in v tujini. Po besedah predsednika SDS Janeza Janše kandidat dr. Jože Bernik ustreza štirim temeljnim vrednotam njihove strank (svoboda, pravičnost, solidarnost in patriotizem), zato je to kandidat, ki si ga socialdemokrati lahko samo želijo. Bernik je kot prvi podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) in njihov sedanji predsednik v praksi pokazal, da zedinjena Slovenija ni samo neka fraza. Njegova kandidatura je dokaz za to, da v slovenskem narodu ni več pripadnikov prve ali druge kategorije, je še menil Janša.

Predsedniški kandidat Dr. Jože Bernik

meni, da je Slovenija kljub nekaterim uspehom danes pred resno, hudo nedokončano nalogo: postati demokratična, pravna, gospodarsko učinkovita in socialna država. To je tudi razlog za njegovo kandidaturu, saj je prepričan, da lahko s svojim znanjem, izkušnjami in s pomočjo številnih poslovnih in političnih stikov v tujini, s trdno voljo in iskreno ljubeznijo do domovine veliko prispeva k temu, da bo Slovenija naredila odločen korak naprej. V primeru izvolitve za predsednika države se bo dr. Jože Bernik zavzemal za pet temeljnih ciljev, in sicer za varovanje človekovega dostojanstva, svobodo posameznika, varstvo pravic državljanov in krepitev demokracije; za spravo in slogo med Slovenci in popravo storjenih krivic na način, ki ne bo rodil novih ter za polno uveljavitev socialne, solidarne in pravne države, zlasti na področju gospodarstva. Kot četrti cilj je navedel uveljavitev Slovenije kot enakopravnega partnerja v mednarodnih političnih in gospodarskih povezavah. Dodal je, da mora Slovenija Evropi povedati, da jo potrebuje, vendar ne za vsako ceno, saj Evropa potrebuje tudi nas. Dr. Bernik se bo zavzemal še za spoštovanje družine in za boljši šolski sistem, ki bi moral vsebovati tudi etično in državljansko vzgojo. Če bo izvoljen, pa želi biti predsednik vseh Slovencev za prihodnost.

SLOVENSKI METROPOLIT DR. FRANC RODE
vsa naša skupnost vas iz srca pozdravlja v svoji sredi

RVK potrdila 8 kandidatur

Republiška volilna komisija (RVK) je 30. oktobra odločala o zakonitosti enajstih vloženih kandidatur za novembrske predsedniške volitve in jih osem potrdila, tri pa zavrnila.

Člani RVK so potrdili kandidature Bogomirja Kovača, Milana Kučana, Franca Miklavčiča, Marjana Poljška, Marjana Cerarja, Jožefa Bernika, Janeza Podobnika in Toneta Peršaka. Kandidature Štefana Hudobivnika, Stanislava Kelvišarja in Matjaža Gerlanca je RVK zavrnila, ker niso bile popolne.

Člani RVK so večino kandidatur potrdili brez razprave, ustavili so se le pri kandidaturi Milana Kučana in Jožeta Bernika, v zvezi s katerima je Liberalni forum opozoril na domnevne nezakonitosti. Glede Kučanove kandidature so člani RVK soglasno ocenili, da je zakonita. Še med samo sejo pa so na RVK prejeli sklep ustavnega sodišča, ki je pobudo zavrglo.

O domnevni nesprejemljivosti Bernikove kandidature, ki ima tudi ameriško državljanstvo, pa so pojasnili, da je pogoj za nastop na volitvah za predsednika države slovensko državljanstvo, tega pa Bernik izpolnjuje.

STRAN 3:

Do 2.000.000...

Zgodilo se je v Sloveniji

DVA NOVA MINISTRA

Državni zbor je 29. oktobra po tajnem glasovanju imenoval dva nova ministra, in sicer Igorja Bavčarja (LDS) za ministra brez listnice, pristojnega za evropske zadeve, in Janka Razgorška (SLS) za ministra za malo gospodarstvo in turizem.

ZAVRNJENA PRITOŽBA

Ustavno sodišče je 29. t.m. soglasno zavrnilo pobudi za presojo ustavnosti kandidature Milana Kučana ter pojasnilo, da presoje ustavnosti kandidatur ni mogoče zahtevati mimo postopkov, ki jih določa zakon o volitvah. Ta določa, da prvi preizkus zakonitosti opravi Republiška volilna komisija, zoper njo se lahko vložijo pritožba na sodišče za upravne spore, končno pa je zoper odločitev tega možna šele ustavna pritožba. Pobudi za presojo ustavnosti Kučanove predsedniške kandidature sta vložila društvo za širjenje liberalne misli Liberalni forum in možni kandidat za predsednika republike Matjaž Gerlanc, ki menita, da gre za tretjo kandidaturu Milana Kučana, saj je nekdanja funkcija predsednika predsedstva Republike Slovenije po svoji vsebini popolnoma enaka sedanji funkciji predsednika RS in da gre zato za tretjo zaporedno Kučanovo kandidaturu, ki je po ustavi prepovedana.

SLOVENSKA SINODA

V celjskem Domu sv. Jožefa se je 29. oktobra začelo tridnevno posvetovanje o prihodnji sinodi v Cerkvu na Slovenskem. Sinode se poleg ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta in članov škofovske konference udeležuje tudi 16 članov tajništva sinode in več drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Na posvetovanju bodo preverili izkušnje z dosedanjimi pastoralnimi občinskimi zbori v posameznih škofijah in se dogovorili o vsebini ter pripravah na sinodo v Cerkvu na Slovenskem, ki bo še pred letom 2000. Na sinodi bodo člani

Janez Podobnik predsedniški kandidat

Glavni odbor Slovenske ljudske stranke je 29. oktobra soglasno potrdil predlog izvršilnega odbora, da bo strankin kandidat za predsednika države Janez Podobnik. Omenjeni predlog so posredovale dolenske podružnice SLS.

Čehi o Sloveniji

Slovenija, čeprav najbolj razvita in najbolj liberalna država nekdanjega evropskega komunističnega vzhoda, v tekmi za članstvo v Evropski zvezi izgublja vlogo favorita, je zapisal najbolj nakladni češki dnevnik Mlada Fronta Dnes. Slovenija se namreč noče odpreti povsem do tujih naložb, niti še ni začela z reformo sistema po-kojninskega zavarovanja. V Sloveniji ne dela nobena tuja banka. Zakonske ovire so preprečile naložbo strojnega koncerna ABB v ljubljanski Litostroj in Shella v mrežo bencinskih servisov, češki papirniški holding ICEC pa je le po hudih političnih mukah uspel kupiti tovarno papirja Krško. Proti tujemu vlaganju je predvsem SLS, ki je koalicijska vladajoča stranka.

Narašča pa tudi nezadovoljstvo med intelektualci in umetniki. Časopis navaja besede pisatelja Draga Jančarja, da slovenski mediji kritizirajo opozicijo in hvalijo vlado ter da je na medijskem področju v Sloveniji tako kot v času socializma.

določili glavne smernice za delo Cerkve v začetku tretjega tisočletja.

BERNIK PRI EVANGELIČANIH

Kandidat za predsednika RS dr. Bernik se je 31. oktobra ob praznovanju dneva reformacije udeležil slovesnega bogoslužja v evangeličanski občini v Murski Soboti. S tamkajšnjimi prebivalci in državnim svetnikom dr. Jožetom Magdičem se je ob tej priložnosti pogovarjal o pomenu reformacije na Slovenskem ter vplivu Primoža Trubarja, Jurija Dalmatina ter ostalih reformatorjev na slovensko kulturno identiteto.

DOGOVOR O MIROVANJU
VRAČANJA GOZDOV

Premier Janez Drnovšek je na seji vlade 30. oktobra navzoče seznanil s soglasjem ljubljanskega nadškofa in metropolita Franca Rodeta k sporazumnemu podaljšanju mirovanja upravnih postopkov v zvezi z denacionalizacijo površin, podržavljenih z odločbo 983/4 okrajne komisije za agrarno reformo Ljubljana, do konca leta 1997.

SLOVESNOST OB DNEVU
REFORMACIJE

V Linhartovi dvorani Cankarjevega doma je bila 30. oktobra, na predvečer Dneva reformacije, osrednja počastitev tega slovenskega državnega praznika. Prireditelja slovesnosti, na kateri je bil slavnostni govornik minister za kulturo Jožef Školč, sta bila kulturno ministrstvo RS in Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar. V umetniškem programu, ki ga je režiral Andrej Mlakar, so nastopili Simfonični orkester RTV Slovenije z dirigentom Antonom Nanutom, baletniki, ljubljanski madrigalisti, glasbena skupina Klantoši in Vlado Kreslin. Za sceno je poskrbel Milan Zornik, za koreografijo Vojko Vidmar, režiser filmskega vložka je bil Andrej Mlakar, skladatelj Simfonije Primož Trubar pa Jani Golob.

Predsednik državnega zbora Janez Podobnik je v izjavi za javnost dejal, da se je po odstopu dr. Ludvika Toplaka veliko podružnic in članov stranke ponovno obrnilo nanj z željo po njegovi kandidaturi, za katero se je danes tudi dokončno odločil. Prvič je umaknil kandidaturu z željo, da bi se potem našel skupen kandidat pomladnih strank, kar pa ni uspelo. Janez Podobnik je še povedal, da je zelo ponosen, ker je dobil sedaj polno podporo stranke pri kandidaturi.

OMO o proračunu

Odbor državnega zbora za mednarodne odnose (OMO) je na seji 23. oktobra obravnaval predlog proračuna za leto 1997 ter podprl vrsto predlogov zakonov o ratifikaciji meddržavnih sporazumov. Sprejeli so še predlog o dodelitvi 22 milijonov SIT za sofinanciranje radijskih in televizijskih programov za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Slovenski veleposlanik pri ZN Danilo Türk je članom OMO spregovoril o pomenu nedavne izvolitve Slovenije v Varnostni svet ZN za obdobje prihodnjih dveh let.

OMO je podprl tudi pobudo za sklenitev dodatnega protokola k Srednjeevropskemu sporazumu o prosti trgovini (CEFTA), ki se nanaša na kmetijstvo, ter pobudo odprave vizumov z Mehiko.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Čeprav teče življenje svojo pot, se bomo morali še precej časa obračati nazaj na parlamentarne volitve, ker v njih je ključ smeri, ki jo bo zavzela tukajšnja politika. Nedelja 26. oktobra je tako postala izhodišče za precej spremenjeno pot, po kateri bo država hodila nadaljnji dve leti in bodo tudi odločilne, ko se bomo pripravljali na predsedniške volitve leta 1999.

ZMAGOVALCI IN PORAŽENCI

Najprej je pametno, da si ogledamo kako je ta presenetljivi izid vplival na usodo posameznih politikov. Začnimo kar pri predsedniku Menemu. Pravzaprav je ta najbolj težak primer, ker trmasto zanika svojo udeležbo na teh volitvah. „Jaz nisem bil kandidat, torej jaz nisem izgubil“ so njegove besede. Vendar noben priseben človek ne more zanikati, da je udarec bil v glavnem namenjen proti njemu in proti njegovi politiki, in da je prav on eden glavnih vzrokov peronističnega poraza. A priznati je treba obenem, da je toliko spreten in zna tako sukati niti političnega tkiva, da bo koncem koncev najmanj prizadet vsled tega poraza. Le kar se njegovih osebnih ambicij tiče, so te volitve postavile piko njegovim sanjam ponovne kandidature.

Guverner Duhalde je prizadet. Če bi mogel splošnemu peronističnemu porazu zoperstaviti uspeh v domači provinci, bi bila stvar drugačna. Tako pa vstajajo resni dvomi glede njegove predsedniške kandidature. Dejansko sta na moči pridobila dva bivša guvernerja: tukumanski Ortega in santafeški Reutemann, ki na teh volitvah nista nastopala. Nauk: včasih je boljše stati ob strani. Duhalde pa je bil še tako viteški, da se je proglasil za „očeta poraza“, čeprav bi lahko ubral isto pot kot Menem: „nisem bil kandidat, torej nisem izgubil“. V tem smislu mu manjka prožnosti. Nad njim pa visi še dejstvo, da doslej noben guverner province Buenos Aires ni postal predsednik države.

Graciela Fernández Meijide je gotovo največ pridobila na teh volitvah. Zmagati v provinci, ki je bila vedno smatrana kot „trdnjava peronizma“ ni malo. Zmagati proti najmočnejšemu strankarskemu ustroju, ki ga vodi guverner medtem ko kandidira njegova žena je še bolj važno. Pot do predsedniške kandidature ji je torej široko odprta. Seveda, če ona hoče stopati po tej poti. A o tem drugič.

Chacho Alvarez, takorekoč ustanovitelj Solidarne fronte, je sicer zmagal in pridobil na moči in ugledu. A kar se tiče predsedniške kandidature, po kateri tudi vzdihuje, mu je zmaga Graciele zaprla pot. Ta človek, kar se predsedniških kandidatur tiče, nima sreče čeprav je sicer bister politik. On je pred leti pritegnil Bordona, ki mu je potem izmaknil kandidaturu na odprtih volitvah, in on je porinil Gracielo v vrvež province Buenos Aires, in s tem napravil lastno možnost.

Med radikali je prestolniški vladar De la Rúa tudi zrasel, čeprav ni nastopal na volitvah. Med radikali sicer ne manjka takih, ki bi radi tekmovali za predsedniško kandidaturu, a vsi imajo še premalo ugleda, premalo izkušenj, premalo politične moči. Težave mu lahko dela le Alfonsín, ki sicer nima resnih izgledov, a ki je vedno zmožen kake poteze, s katero preseneti tako prijatelje kot nasprotnike, sam pa potem vleče obresti.

RAZNE MANJŠINE

Poglejmo še malo nekatere druge primere. Aldo Rico, bivši polkovnik, je zmagal na županskih volitvah v San Migueldu,

v povezavi z Duhaldejevim peronizmom. Osebnostno je to zanj precejšen uspeh in mu lahko obrestruje še v bodoče. A s tem je zapravil obstoj stranke, ki se je dokončno razbila in ostala brez parlamentarnega predstavništva. Škoda, nekoč je bila na poti do mesta tretje sile v državi a so jo pokopale osebne ambicije.

Jose Octavio Bordón je tudi na teh volitvah precej izgubil. Ne le, da ni dobil parlamentarnega zastopstva v velikih središčih, tudi sam ni osvojil poslanskega mesta v rodni Mendozi. Tam je, po dolgih letih, znova zmagala Demokratska stranka, ker je pritegnila veliko neodvisnih volilcev, na katere je računal Bordón. Ni jasno, če je s tem zapečaten njegov politična kariera. Škoda bi bilo, ker desna sredina nima v državi političnega zastopstva. To je pa tudi sploh za demokratični razvoj nevarno.

Skrajna levica se je izkazala kot vedno: par centimov glasov so si razdelile številne stranke, ki se izživljajo bolj v medsebojnem ideološkem boju, kot pa v iskanju kakega resnega projekta za ureditev skupnosti. Svoj čas je MAS (Gibanje v socializmu) pokazal možnost stvarne močne skupine, ki bi lahko igrala važno vlogo v parlamentu in v demokraciji. Po njenem sesulu je vse zašlo na stari tir, kjer prevladujejo bombastične kratice, stvarnost pa kaže zaton ideologij.

BREZ GOSPODARJA

Kljub skrajni polarizaciji, ki je na žalost dejansko uničila majhne stranke, so te volitve znova pokazale, da večina glasov „nima gospodarja“. Stranke lahko računajo le na manjše število glasov, večina iz skupine članov in ožjih somišljenikov. Vsi ostali pa so splošna lastnina, ki se obrača po trenutnem vzdušju, presoja delo vlade in voljenih predstavnikov in potem odloči kam gre „v rejo“ - do prihodnjih volitev, ko bodo znova pregledali položaj.

S tem dejstvom pa se politiki kaj neradi spoprijaznijo. Vsakokrat menijo, da je njim oddan glas obenem tudi že njihova privatna last. To je svoj čas pokopalo Alfonsinove radikale, in to je sedaj prizadelo hud poraz peronizmu.

Zanimivo pa je tudi, da se morajo s tem dejstvom spoprijazniti ne le politične stranke, marveč tudi razne skupine in skupnosti, kot je, n.pr. argentinski sindikalizem. Ne dolgo tega, so argentinski sindikati odločali o usodi volitev. To pot pa je CGT izjavila jasno podporo peronizmu, a brez uspeha. Rezultat so sindikalisti bistro brali, in te dni podali izjavo v kateri pozivajo k „peronizaciji“ vladanja. To besedo je svoj čas sprožil že senator in bivši buenosaireski guverner Cafiero, pa je bila grobo pokopana v strankini sredini. Sedaj jo povzemajo sindikalisti, v upanju, da bodo imeli več sreče.

Najbolj zanimivo pa je to, da medtem, ko opozicija ponovno izraža svojo zaslombo gospodarskemu modelu, peronistični poslanci grobo napadajo gospodarski načrt vlade in grozijo, da v parlamentu ne bodo podprli nobenega izmed osnutkov delavske in socialne zakonodaje, ki jih pošilja vlada. Prišlo je celo do ostrih prepirov med člani vlade in vodji peronističnih parlamentarnih skupin.

Spričo tega ni težko ugotoviti, da bo imela vlada rastoče težave v parlamentu. Če temu prištejemo še zapleten mednarodni položaj po zrušenju azijskih borz, in krhkost brazilskega finančnega ustroja od katerega je Argentina zelo odvisna, lahko zapišemo, da bosta prihodnji dve leti prava poslastica za argentinske politične opazovalce.

Do 2.000.000 manjka še 13.152 Slovencev

Slovenija je imela po podatkih državnega statističnega urada sredi tega leta 1.986.848 prebivalcev, kar je 400 več kot konec marca. To je prvo povečanje števila prebivalcev po 30. juniju lani, ko je v Sloveniji živelo 1.991.169 oseb. Število državljanov Republike Slovenije se v istem obdobju povečalo za 200 oseb, število tujih državljanov pa ne raste več.

Kot ugotavljajo na statističnem uradu, se je trend upadanja števila prebivalcev verjetno ustavil le začasno. Zaradi novega zakona o začasnem zatočišču se bo namreč zmanjšalo število začasnih beguncev, zaradi sprememb zakona o tujcih se bo ustavilo tudi stalno naraščanje števila tujih državljanov v Sloveniji.

V zadnjih dveh letih se je število prebivalcev Slovenije malenkostno zmanjšalo. Konec junija so imele le tri slovenske regije - gorenjska, dolenska in savinjska - več prebivalstva kot pred dvema letoma, najbolj pa se je število prebivalcev zmanjšalo v pomurski in notranjsko-kraški regiji. Med upravnimi enotami so v tem obdobju največjo relativno rast števila prebivalcev zabeležili v Logatcu, Metliki, Grosuplju in Žalcu. Za Logatec in Grosuplje velja, da ja to posledica priseljevanja iz drugih delov Slovenije, v Metliki in Žalcu pa se je povečalo število tujih državljanov. Relativno se je število prebivalcev najbolj zmanjšalo v upravnih enotah Ilirska Bistrica, Trbovlje, Murska Sobota in Jesenice. Na teh območjih so bili oz. so še begunski centri, prav manjše število začasnih beguncev pa je vzrok za zmanjšanje števila prebivalstva.

Število otrok, mlajših od enega leta, se je v preteklih dveh letih zmanjšalo za 500, medtem ko se število prebivalcev, starejših od 65 let, povečuje. Sredi leta je imelo že 20 občin več prebivalcev, ki bi bili starejši od 65 let, kot pa mlajših od 15 let. Ob popisu leta 1991 so bile takšne občine le štiri.

Število otrok, mlajših od enega leta, se je v preteklih dveh letih zmanjšalo za 500, medtem ko se število prebivalcev, starejših od 65 let, povečuje. Sredi leta je imelo že 20 občin več prebivalcev, ki bi bili starejši od 65 let, kot pa mlajših od 15 let. Ob popisu leta 1991 so bile takšne občine le štiri.

Un aniversario

Nuestra comunidad, surgida en las huellas de la Segunda guerra mundial, recuerda en estos días la llegada de los primeros emigrantes a las playas del Rio de la Plata. Corría el año 1947 cuando se abrieron las puertas de los campos de refugiados, tanto en Austria como en Italia, para dejar paso a la esperanza de una vida nueva en una patria nueva.

La Argentina era uno de los pocos países que nos recibió sin requisitos y sin prejuicios. Los primeros grupos llegaban, pero no había dónde hospedarse. El padre Juan Hladnik, patriarca y bienhechor, logró que fueran recibidos en el Hotel de los Inmigrantes en la zona de Retiro. Por ese ámbito pasaron más tarde todos los grupos que, con distintos barcos, fueron llegando al puerto de Buenos Aires. Fue el primer techo que los cobijó, cuando la desorientación, la inquietud y la sorpresa todavía eran cotidianos. Desde allí partían

para conocer una ciudad extraña, para buscar trabajo, para tratar de insertarse en una sociedad que no los entendía, pero que les abría los brazos. En sus salones soñaban con una vida distinta, lejos ya de los horrores de la guerra y cerca de su ideal de amor, de familia, de progreso.

Puede decirse que el Hotel de los Inmigrantes fue puente y refugio. Puente hacia lo desconocido, que pronto se fue haciendo familiar, refugio último de los „sin hogar“, que a partir de allí comenzaron a afincarse, construir sus hogares primero, y luego sus centros sociales y culturales, base de una colectividad que todavía hoy, medio siglo después, florece y da frutos que enriquecen por igual a ambas patrias.

Las paredes del Hotel de los Inmigrantes aún se yergen a la vera del puerto. Hoy el edificio no alberga a recién llegados. Convertido en museo, testimoniará por

1. november - Dan mrtvih

Kandidat za predsednika Republike Slovenije dr. Jože Bernik je ob dnevu spomina na mrtve položil vence pred spomenike na ljubljanskih Žalah: najprej pred spomenik padlim v osamosvojitveni vojni, nato ob Lipi sprave, nato pa še k spomeniku padlim talcem v Gramozni jami.

Skupaj s dr. Jožetom Bernikom in njegovo soprogo so praznik obeležili tudi predsednik SKD Lojze Peterle, predsednik SDS Janez Janša ter glavna tajnika obeh strank Hilda Tovšak in Tone Krkovič.

Dr. Jože Bernik je nato 2. novembra skupaj s predsednikom SKD in SDS, obiskal Kočevski rog, kjer je položil venec in se poklonil spominu na žrtve povojnih množičnih pobojev. V Teharjah pa se je delegacija udeležila obletne maše in položila venec ob spomenik na množičnem grobišču Teharje.

Državna sekretarka za Slovence po svetu in v zamejstvu Mihaela Logar je na osrednji žalni slovesnosti v nekdanjem furlanskem taborišču Gonars v imenu Slovenije pred spominsko obeležje položila venec.

Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je v spremstvu predstavnikov najvišjih državnih institucij in sicer predsednika DZ Janeza Podobnika in drugih ob Dnevu mrtvih v imenu Slovenije z vojaškimi častmi položil venec na spomenik padlim v boju proti okupatorjem Slovenije na Žalah. Seveda je šel mimo lipe sprave in se še ozrl ni nanjo, kaj šele da bi kot „neodvisni“ kandidat položil tudi venec na neznane grobove padlih v boju proti drugemu okupatorju - komunizmu.

Predsednik Državnega zbora Janez Podobnik pa je dopoldne prisostvoval spominski slovesnosti ob partizanski grobnici v Cerknem, popoldne pa se je udeležil spominske slovesnosti ob Lipi sprave na ljubljanskih Žalah in se ob dnevu mrtvih poklonil tudi spominu na žrtve množičnih povojnih pobojev.

Predsednik Slovenske ljudske stranke in podpredsednik vlade Marjan Podobnik pa je položil cvetje ob breznu v Kočevskem rogu, v katerem počivajo žrtve množičnih povojnih pobojev, in na partizanskem pokopališču na Vojsčici nad Idrijo.

O rabi Interneta v Sloveniji

Raba Interneta v Sloveniji (RIS) je raziskovalni projekt centra za metodologijo in informatiko Fakultete za družbene vede v Ljubljani. Pred kratkim so predstavili rezultate in analize letošnjih anket, objavljenih na straneh Interneta, po telefonu med gospodinjstvi ter po pismih med podjetji in šolskimi zavodi.

Že lanska raziskava je pokazala, da je Internet v Sloveniji za evropske razmere precej razširjen. Lani v tem času je Internet uporabljalo že skoraj 8% odrasle populacije. Letos Internet uporablja že 142.000 ljudi v starosti od 12 do 70 let, starejših od 15 let

mucho tiempo también la historia de esos días, en los que los eslovenos veíamos los horizontes de una nueva patria y escuchábamos, por primera vez, las estrofas de un himno que relata a los mortales un grito sagrado: „Libertad, libertad, libertad!“

pa je v juniju 1997 Internet uporabilo že 11% ljudi (junija 1995 2%). Vsaj nekajkrat na teden uporablja Internet nekaj več kot tretjina uporabnikov. V primerjavi z lanskim letom je več uporabnik Interneta, vendar je njegov tipičen uporabnik še vedno dobro situiran in izobražen mlad moški.

Več kot tretjina anketirancev uporablja Internet večkrat na dan, prav toliko pa vsaj nekajkrat na teden. Največkrat ga uporabljajo za pošiljanje elektronske pošte ali raziskovalno delo.

Dostop do Interneta se je v primerjavi z lanskim letom močno povečal tudi v podjetjih. Od velikih podjetij jih ima dostop že 49%, od srednje velikih 35%, največji porast pa je opazen pri malih podjetjih, saj se je lanski podatek - 5% - več kot podvojil. Internet se je dobro „razvil“ tudi v šolskih zavodih, saj ima dostop 88% dijaških domov, 93% srednjih šol, 56% osnovnih šol in celo 26% vrtcev.

VESELKA ŠORLI PUC - Celovski Zvon

(4)

Ob srebrni reki sem sedela

V petdesetih letih (iz)ločenosti se je o povojni slovenski politični emigraciji spletlo kar nekaj mitov. Pri tem velja opozoriti, da ima kategorične sodbe človek najpogosteje takrat, ko predmeta svojega zavračanja ne pozna ali o njem premalo ve. Le redki svoje predsodke obdržijo tudi potem, ko so enkrat imeli priložnost abstraktno množico zamenjati za konkretne osebe, se srečati z njihovo pristnostjo in prisluhniti njihovim življenjskim pripovedim.

Prvi in najbolj splošen mit o enotnem, militantnem političnem bloku, s katerim se ne da razpravljati in ki ves čas samo hlepi po maščevanju.

To, kar človeka že po nekaj mesecih srečavanj z našimi povojnimi izseljenci najbolj preseneti, je dejstvo, da je politična emigracija v Argentini zelo pestra. Poleg domobrancev, ki se tudi na znotraj delijo na več struj (tam npr. pripadniki Erlichovih Stražarjev, Tomčevih Mladcev, precejšnje razlike so med gorenjskimi, dolenski in drugimi domobranci itd.) so med našimi begunci še tako imenovani slovenski četniki, pa nekdanji (pravi) liberal-

ci, kot tudi potomci slovenskih plemiških družin (npr. Rudežev in Kozlarjev, nekdanji lastniki Polhovega gradca), kot tudi ljudje, ki so morali bežati samo zato, ker so imeli nekaj več pod palcem ali ker so imeli domnevno nemški priimek. Edini resnični skupni imenovalec vseh teh skupin sta odločni protikomunizem in pa ljubezen ter nenehna skrb za Slovenijo. Njihovo domoljubje je prišlo v polni meri do izraza v času našega boja za samostojnost. Tedaj so Slovenci v Argentini ogromno prispevali za priznanje naše države in bili tudi sicer pripravljeni vsestransko pomagati.

Kar pa zadeva militantnosti naj iz izkušnje povem, da je bolj izjema kot pravilo. Slovenska strogost in zapetost se je pri teh ljudeh že zdavnaj omehčala z latinskimi elementi. Naši ljudje v Argentini so praviloma odprti, vedno znajo za človeka najti dobro besedo in na splošno izžarevajo življenjski optimizem. „Ola, kako si“, raztegnejo usta v širok nasmeh in oči se jim zasvetijo, ko te hite pozdravljati. Kako bridko, sredi slovenske pozebe, pogrešam njihove topline...

In še to: ta skupnost se velikokrat enači le z domobranstvom. A v resnici na ljubo je treba povedati, da tudi na domobranci proslavi, kjer se vsako leto junija zberejo vsi veterani, teh ni mogoče naštetih več kot šestdeset...

Dr. Taras Kermaunerju gre pripisati, da se je pred leti med nami začel širiti drugi mit in sicer mit o slovenskem čudežu v Argentini. Po dveh letih obiskov v slovenski skupnosti sva z možem prišla do sklepa, da tega, kar ima ta skupnost pokazati, le ne gre pripisovati kakemu čudežu, ampak sistematičnemu, nenehno dobro organiziranemu prostovoljnemu delu in ljubezni do slovenstva. Pri Slovincih v Argentini so se ohranile in se v izjemnih okoliščinah še izkristalizirale nekatere vrednote, ki so bile značilne za življenje v predvojni Sloveniji in ki so v kasnejših desetletjih pri nas skorajda izumrle.

Že v taborišču na Koroškem so naši begunci kazali neverjeten smisel za organizacijo in so npr. osnovali tako gimnazijo, da so jo bile prisiljene priznati celo avstrijske oblasti, torej so se njeni maturanti kasneje mogli vpisati na graško univerzo.

Slovence v Argentini je odlikovalo in jih še odlikuje nenehno požrtvovalno delo za skupnost. V časih najhujšega pomanjkanja so ti ljudje poleg svojega bivališča gradili tudi skupne domove, v samem Buenos Airesu jih je poleg osrednjega, Slovenske hiše na ulici Ramón Falcón tako

zraslo še šest, poleg njih pa domovi v Mendozi, Miramaru in Bariločah. Domovi so bili vseskozi središča kulturnega, prosvetnega in družabnega življenja, v njih ob sobotah potekajo slovenski osnovnošolski tečajji, medtem ko skupnega, srednješolskega, gosti osrednja Slovenska hiša. V Slovenski hiši je tudi sedež številnih organizacij, medorganizacijskega sveta ter osrednje, krovne organizacije, Zedinjene Slovenije. Tu so tudi dušnopastirska pisarna, cerkev Marije Pomagaj in sedež tednika Svobodna Slovenija. Že imena Zedinjena in Svobodna Slovenija povesta, da je naša slovenska stvarnost obstajala v hrepenenju teh ljudi mnogo, mnogo prej preden se je zgodil čudež nam in lahko zdaj živimo v samostojni državi.

Tretji mit, o katerem tudi sem pa tja slišimo napletati, izvira iz prepričanja, da Slovenci v Argentini živijo v getu. Geto pomeni zaprto skupnost, ki živi povsem po svojih, od siceršne družbe izoliranih načelih, ki se za okolico ne menijo in ona ne zanjo ali ji je celo sovražna.

Med Slovenci v Argentini sicer naletiš na negodovanje spričo nekaterih tipičnih argentinskih pomanjkljivosti, srečaš tudi starejšega človeka, ki se ni naučil povsem dobro špansko. A to še ni lastnost geta, temveč vsake prve generacije emigrantov.

Nadaljevanje prihodnjic

NEKDAJ SMO PISALI...

Zbral in uredil Lojze Rezelj

Brezdomci so našli nov dom v Argentini

JANEZ HLADNIK

„Koledar Svobodne Slovenije 1949“

Dolgo se ni mogel razkadi dim, ki je zavil vso Evropo v črno sovraštvo zadnje vojne. Časopisna poročila so nam pač povedala, da je Hitler zginil, da je Trst osvobojen, da partizanske čete preganjajo še zadnje ostanke nemške vojske - da se zadnji ostanke „domobrincev“ še bore v dravski dolini proti osvobodilni vojski...

Med vrstami je bilo brati, da se nekaj hudega godi na slovenski zemlji in s slovenskimi begunci. Povod tej misli je dala novica o „škofu - beguncu“ in o protestni spomenici slovenskega Narodnega odbora na Koroškem glede nasilnega vračanja beguncev.

Kdo so begunci, kdo so vrnjeni, kdo je bil poklan, to je vse ostalo zavito v skrivnostno temo.

Iz domovine so prihajala redka pisma, ki pa niso povedala drugega kot to, da mnogo ljudi pogrešajo. Jaz nisem dobil vse do oktobra 1945 nobenega glasu. Šele tedaj, po čudnih ovinkih mi pride slednjič po Rdečem križu glas od moje sestre v begunstvu, toda brez naslova, na katerega bi mogel odgovoriti.

Mesece je še trajala ta nejasnost. Ravno na Novo leto 1946 pa mi je poslal č. g. Franc Gabrovšek iz Severne Amerike kopicico pisem, namenjenih rojakom v Argentini, večinoma brez naslovov. Tudi sem dobil pismo, ki mi je prineslo dovolj pojasnil. Izvedel sem slednjič, kaj se je doma zgodilo in kaj se še godi, s toliko gotovostjo, da sem mogel z vso resnico na dan.

Tedaj je postala, ogabna psovka o „izdajalcih s krvavimi rokami“ in „nekaj so že zagrešili“ tista atomska bomba, s katero so rdeči agenti skušali ubiti možnost stizenja med ljudmi.

Čeprav je večina še vedno prav mislila, je ostalo le malo tistih, ki so si upali povedati resnico. Proti plohi pisem, ki so tedaj deževala iz domovine, kjer so navdušeni ofarji vse naprej poudarjali, da je „izdajalce treba pobiti“, „da je vsak sam tudi izdajalec, če jim kaj pomaga“, je bilo težavno delo za pomoč beguncem.

Med tem so pisemske zveze postale redne. Kmalu so začele deževati prošnje z nancev in neznancev, da bi radi prišli v Argentino.

Peterle protestiral proti zamolčevanju

Predsednik SKD Lojze Peterle je 23. oktobra zunanjemu ministru Borisu Frlecu poslal pismo, v katerem protestira, ker v življenjepisih za kandidata za veleposlanika Stanka Buserja in Marka Kranjca nista bili vključeni dejstva, da je bil prvi poslanec prvega demokratično izvoljenega parlamenta, drugi pa minister za finance v prvi demokratični slovenski vladi.

Tega nesprejemljivega posega v življenjepis obeh kandidatov si namreč ni moglo razlagati s tehnično napako, kot so najprej pojasnili na zunanjem ministrstvu, ampak kot nesporen politični poseg v kontekstu prizadevanj, da se relativizira vloga nosilcev prvih let slovenske demokracije. V tej zvezi omenja „še pomenljivo dejstvo, da kandidati za veleposlanike z drugačnim („starim“) političnim ozadjem takih težav nimajo in se njihove politične funkcije iz nedemokratičnih časov dosledno navajajo“.

Simpozij ob 400. obletnici ustanovitve jezuitskega kolegija v Ljubljani

Pri Svetem Jakobu v Ljubljani se je 23. t.m. začel dvodnevni zgodovinski simpozij, ki ga je ob 400. obletnici ustanovitve jezuitskega kolegija v Ljubljani pripravil Inštitut za slovensko zgodovino ZRC SAZU, Inštitut za zgodovino Cerkve pri ljubljanski Teološki fakulteti in Provinciat Slovenske province DJ.

Simpozij s temo Delovanje kolegija v letih od 1597 do 1773 na šolskem, kulturnem in verskem področju se je začel s predavanjem dr. Franceta M. Dolinarja o vlogi in pomenu jezuitskega kolegija v slovenskem prostoru.

Predavatelji so v okviru simpozija predstavili posebnosti ljubljanskega je-

zuitskega kolegija, njegove posamezne učne predmete (matematika, fizika, moralni nauk) in njihov prispevek k razvoju znanosti na Slovenskem, vpliv jezuitov na umetnost in arhitekturo ter druge značilnosti in prispevke delovanja jezuitov. Udeleženci so razmišljali tudi o sorodnosti in razlikah pri študijski naravnosti jezuitov in kapucinov, terezijanskih šolskih reformah in ljubljanskih latinskih šolah ob ukinitvi jezuitskega reda, glasbenem delu v ljubljanskem kolegiju, jezuitski vzgoji v kolegiju, tudi o rabi slovenščine v ustanovi ter o vplivu jezuitov ljubljanskega kolegija na slovensko ljudsko kulturo.

Tuji udeleženci so razmišljali o spre-

Razstava o dr. Ljubi Prenner

V Slovenskem gledališkem in filmskem muzeju so odprli razstavo o življenju in delu odvetnice in književnice dr. Ljube Prenner (1906-1977).

Dr. Ljuba Prenner se je rodila na Fari pri Prevaljah, v Ljubljani je končala študij prava in pridobila doktorski naslov. Po vojni, med katero je bila aktivistka OF, je leta 1947 zaradi „neprimerne vedenja“ v enem od svojih ognjevitih procesov, ko je bila uspešna zagovornica na smrt obsojene bivše partizanke, izgubila advokaturu in bila za šest tednov tudi v zaporu. Ne da bi ji pokazali obtožnico, so ji prostost odvzeli tudi od julija 1949 do maja 1950, (zaprtja je bila skupaj s Petričkovo v Kočevski Reki). Šele leta 1954 so ji vrnili advokaturu.

Dr. Prennerjeva pa je bila tudi pisateljica; njeno najpomembnejše delo je prvi slovenski kriminalni roman iz leta 1939 z naslovom Neznani storilec. Sledilo je še nekaj romanov, napisala pa je tudi libreto za Švarovo opero Slovo od mladosti z naslovom Prešeren.

GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske Latinskoameriške Trgovske Zbornice

155.905 HEKTOLITROV PIVA so prodali v pivovarni Laško. Konec maja pa so si razdelili dobičke v višini 1.218 milijonov tolarjev. Celotni prihodek je bil za 18 odstotkov večji kot leta 1995.

NAJLEPŠA KLET V SLOVENIJI. Ob mednarodnem sejmu vin v Ljubljani je bil proglašen za lastnika najlepše vinske kleti vinogradnik Aleš Kristančič iz Cegla v Goriških Brdih. Posebna komisija ga je izbrala izmed 36 klet, ki naj bi jih tudi čimbolj odprli turistom.

NASADI BRESKEV V VIPAVSKI DOLINI zelo dobro uspevajo. To je spoznalo največje podjetje živilsko predelovalne industrije v Sloveniji - Fruktal, ki bo vlagalo v nasade po 200 tisoč tolarjev za vsak nov hektar nasadov. Dobre pogoje za pridelovanje breskev imajo v vsej Vipavski dolini, zlasti pa v njenem spodnjem delu, to je na območju Dornberka.

1.100 VZORCEV VIN iz 25 držav je ocenjevalo 30 mednarodno priznanih ocenjevalcev vin. Med petimi šampioni je najvišje priznanje dobilo tudi peneče se vino Barbara 1994 iz Bizeljskega na Štajerskem. Za svoje žganje je prejelo podjetje Fruktal iz Ajdovščine šampion, drugega pa podjetje Rubin iz Srbije za svoj konjak. Ljubljanski vinski sejem spada med najbolj zanimive in pomembne mednarodne sejme na svetu.

NOVA GORICA SE UVELJAVLJA tudi kot sejmsko mesto. Junija je bil tam uspel Goriški sejem, kjer je razstavljalo okoli 200 obrtnikov iz vse Slovenije in 30 iz Gorice. Prvič je bilo tam tudi srečanje gospodarstvenikov iz treh dežel.

MARIBOR PRETRESA KRIZA. Tamkajšnje gospodarske in socialne razmere so najslabše v Sloveniji. V Mariboru ima vsaj 600 podjetij blokiran ziro račun. Nad 16 tisoč je brezposelnih tako, da je brez dela vsak četrti aktivni prebivalec. Mariborsko gospodarstvo je l. 1988 dajalo delo

in kruh 76 tisoč delavcem, danes pa je v njem zaposlenih manj kot 40 tisoč delavcev. Številne meščane zaradi tega pestijo hude stiske. Okoli 15 odstotkov družin v Mariboru živi v hudi revščini.

1.500 NOJEV redijo sedaj v Sloveniji. Radi izredno dobrega mesa, bi radi to število povečali vsaj petkrat. V glavnem nojevo meso uvažajo, saj je sijajno nadomestilo za druge mesne izdelke.

MED VODILNIMI V EVROPI je Kovi-noplastika v Ložu. Lani je s proizvodnjo nerjavečih kuhinjskih pomivalnikov dosegla količinski rekord, saj so jih izdelali več kot 470.000. Kar 70% svojih izdelkov izvozijo v Nemčijo, na Poljsko, Hrvaško in Anglijo.

VELIKO ZANIMANJE ZA RADGONSKI SEJEM. Vršil se je od 23. do 31. avgusta. Pred meseci se je že prijavilo nad 800 razstavljalcev. Verjetno je zmanjkalo po kritih razstavnih površin.

NALOŽBA V NOVI EMBALAŽI (OVOJU) se je izplačala. Ajdovski Fruktal, ki je vodilni slovenski proizvajalec sadnih sokov in drugih pijač, je lani poenotil svojo blagovno znamko pa tudi omot - je prodal že 10.028 milijonov sokov in pijač. Od tega na slovenskem trgu 70,7%, preostalo pa izvozil. Prodaja v novi „obleki“ se je povečala za 16 odstotkov.

6554 AVTOMOBILOV so prodali letos maja. Skupaj so letos v Sloveniji registrovali 30.841 osebnih avtomobilov, kar je 3,1 odstotka več kot lani v tem času. Najbolje se prodaja Renault Clio (2595).

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 30. oktobra 1997

1 dolar	164,11 SIT tolarjev
1 marka	94,29 SIT tolarjev
100 lir	9,62 SIT tolarjev

Za Litostroj iščejo rešitve

Kabinet predsednika državnega zbora dr. Janeza Podobnika je pripravil 27. oktobra drugi posvet o iskanju rešitev za Litostroj. Pripraviti želijo jasnejšo podlago za kasnejše odločanje na najvišjih ravneh.

Še vedno so v igri tri različice reševanja Litostroja:

1. ustanovitev novega skupnega podjetja s švicarsko-švedsko korporacijo ABB. Litostroj bi se najprej preoblikoval v tri sisteme - energetskega, livarskega in transportnega. Skupno vlaganje z ABB je predvideno zgolj za energetske del, ki zdaj zaposluje 570 ljudi. Po oblikovanju novega podjetja naj bi na energetskem programu delalo 300, po treh letih pa 450 ljudi. Prva varianta je neugodna zato, ker Švicarji zahtevajo, da bi dobili posle pri vseh javnih razpisih, ki se nanašajo na gradnjo ali

minjanju identitete Družbe Jezusove (dr. Mark A Lewis), o gmotni podlagi delovanja jezuitskih kolegijev na Avstrijskem (prof. dr. Helfried Valentinič) ter o primerjavi katoliškega oz. jezuitskega in protestantskega izobraževalnega sistema v poznem 17. in 18. stoletju. (prof. Harald Dickerhof).

Prvi dan simpozija so v cerkvi Sv. Jakoba odprli priložnostno razstavo cerkvenega posodja, ob večerni maši pa je ansambel Gallus Consort izvedel delo Missa villana Janeza Krstnika Dolarja.

obnovo elektroenergetskih objektov v Sloveniji, kar je za državo nesprejemljivo.

2. sanacija Litostroja z domačim znanjem, ki pa računa na pomoč Slovenske razvojne družbe in ugodna posojila. Dr. Jože Hlebanja z ljubljanske strojne fakultete je predstavil idejni projekt slovenske različice reševanja, po katerem bi Litostroj razdelili v dve družbi. V prvi naj bi bili programi turbin, črpalk in industrijske opreme; v drugi pa tovarna ulitkov, program vilicarjev in tovarna tehnološke opreme. Druga varianta ne ponuja konkretnih okvirov glede bodočega trženja izdelkov Litostroja.

3. Maleziji, ki pa se še niso konkretno izrekli. Strateškega partnerja sicer Slovenci ne izključujejo, vendar bi moral ostati v manjšinski lasti.

Izredno neugoden pa bi bil tudi stečaj, saj stečajna masa ne bi mogla pokriti vseh stroškov. Položaj v Litostroju pa je iz dneva v dan vse bolj kritičen. Sicer pa je doslej država vložila v Litostroj 16 milijonov mark, za katere je že sedaj znano, da so izgubljeni. Izguba v zadnjih treh letih presega 80 milijonov mark; knjigovodsko izkazana zadolženost je 102 milijona mark, hipotekarnih obveznosti pa za več kot 40 milijonov mark.

Litostroj ne glede na končno odločitev lastnikov ne bo preživel brez temeljite tehnološke prenove in novih konkurenčnih proizvodnih programov, s katerimi si bo pridobil nove posle.

SLOVENC V ARGENTINI

41. obletnica v San Justu

Spet je prišlo leto, naokoli in v San Justu so praznovali svoj dan v nedeljo, 12. oktobra. Kot vedno se je pričela slovesnost v stolnici s slovensko mašo, ki jo je daroval prelat Jože Škerbec skupaj z okrajnim župnikom Tonetom Bidovcem. Okoli oltarja se je zbralo veliko ponosnih narodnih noš, med mašo pa je pel Mladinski pevski zbor pod vodstvom Andreja Selana.

Po maši so se gostje zbrali v Našem Domu, kjer so počastili dviganje obeh zastav s petjem državnih himen.

Sledila je akademija z zajtrkom v spodnjih prostorih. Program je povezovala Danica Malovrh. Vse je najprej pozdravil predsednik Našega Doma Janez Albreht, nato pa so čestitali domu k obletnici dušni pastir Tone Bidovec, za Zvezo mater in žena Mici Casullo, za mladino Monika Zupanc in za Balantičevo šolo Marjan Grilj. Naš Dom pa je po drugi strani čestital članom, ki so v zadnjem času praznovali 50-letnico poroke, k čemer so se pridružili tudi poslušajoči.

Nato je fantovski zbor pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar zapel vrsto pesmi, otroški zborček, ki ga vodi Anica Mehle, pa tri pesmi. Nato je nastopil še Mladinski zbor v polni sestavi in pod vodstvom obeh pevovodij.

Za konec pa so bili sprejeti v društvo še novi člani, ki jih je bilo kar nekaj - 13.

S tem se je dopoldanski preogram končal. Mladi so na dvorišču tekmovali v športnih igrah, starejši pa so dobili okusno kosilo, delo pridnih kuharic iz okraja.

POPOLDANSKI PROGRAM

je pričel napovedovalec Emil Urbančič, ki je povezoval posamezne dele. Najprej je pozdravil vse goste, predsednika ZS Marjana Loboda in predstavnike drugih bratskih domov, delegata dušnega pastirstva msgr. Jožeta Škerbca in krajevnega župnika Toneta Bidovca, veleposlanika RS prof. dr. Janeza Žgajnarja, predstavnike drugih organizacij in vse prisotne, ki so napolnili veliko sanhuško dvorano.

Nato je predsednik Našega Doma Janez Albreht nagovoril zbrane s primerним pozdravom, v katerem je orisal v kratkem delo Doma in zasluge, ki so jih imeli okoličani pri njeni izgraditvi in ohranitvi ter pozval mlade, da nadaljujejo njih delo v slovenskem duhu in besedi.

Slavnostna govornica je bila voditeljica Balantičeve šole Angelca Klanšek, ki je v svojem globokem govoru orisala važnost slovenske besede. Njen govor bomo objavili prihodnjič.

Sledilo je poimenovanje odra po pred kratkim preminulem režiserju Fridu Bezniku, ki je ustvaril gledališko skupino in

pripravil z njo za ta oder vrsto kvalitetnih nastopov, iger, recitacij, večerov in prizorov. Predsednik Doma Janez Albreht je izročil spominsko plaketo pokojnikovi vdovi Alenki v spomin na neutrudno delo njegovega moškega srenja tako počastila.

VESELOIGRA

Sledila je igra Ljubezen za bolezen, ki jo je napisal v Sloveniji Vinko Kerže. Taka veseloigra je vse zelo pritegnila, saj je prikazala v veseli obliki slovenske kmečke navade, zapletljaje in tudi srečen konec - seveda poroko zaljubljenecv.

To pot žal ni več režiral Frido Beznik, a se je prvič poskusil v tem delu njegov učenec Blaž Miklič in moramo reči, da odlično. Zadel je smisel vsebine, razgibal vse dejanje, pogljal dialoge, malo karikiriral in malo prikazal zares. Veseli smo, ker smo v njem našli novega odličnega režiserja, ki mu veseloigre leže. Moral se bo poskusiti še v drugih dramskih delih. A za to delo mu gre vsa pohvala.

Glavna igralka je bila Pavlinka Zupanc, ki je z vso dušo zaigrala domačo edinko Micko, ki je z vztrajnostjo in zvižajočo dobila pravega ženina. Zelo živahna in prepričljiva v svoji vlogi, z obilno obrazno mimiko. Njenega ženina - kočarja Janeza, je klasično odigral Boštjan Modic in znal dobro vnesti v vlogo dvojna karakterja: zdravnika in ženina. Marko Rezelj - domači gospodar Matevž - je predstavil oblastnega slovenskega kmeta, ki mu pa gre tudi za srečo hčerke, vse v prepričljivem načinu. Hišna dekla Urša je bila Metka Markovič Marinčič, ki je čeprav mlada že stara in odlična igralka, tako tudi sedaj predvsem s svojim jokom in smehom. Ivana Tekavec je utelesila ošabno in preračunljivo kmetico Naclo, Darjan Šifrer pa je skoraj groteskno prikazal njenega malo neumnega sina Nacka. Irena Godec Malovrh se je vživela v vlogo vaške potovke in klepetulje Replje, ki jo je živahno predstavila. Hišnega hlapca Jurija je zaigral režiser Blaž Miklič v kratki, a karakterni vlogi, kmeta Korena pa Janez Krajnik. V manjših vlogah so nastopile še v vlogi deklet Ivanka Podražaj Miklič in Bernarda Juhant, kot berač Andrejček Franci Štrubelj, kot pevski solist Marcelo Brula (z lepim, mehkim glasom), harmonikar Franci Samsa, otroka Nadja Žgajnar in Luka Štrubelj, ter vaščani Elizabeta Levstik Fekonja, Ingrid Ahlin, Erika Indihar, Marta Selan, Tone Adamič, Marta Skvarča, Viktor Fekonja, Franci Grilj, Stanko Jelen in Lojze Rovani, ki so razgibano napolnili oder in pripomogli k odlični izvedbi.

Za odrom pa so pomagali šepetalka Nežka Lovšin Kržišnik, pri kostumih Mir-

Slavnostna govornica Angelca Klanšek pred odrom „Frido Beznik“

jam Oblak, pri rekvizitih Marko Štrubelj, maskah Ivo Smrdelj in pri lučeh Pavel Malovrh. Posebno je treba omeniti še klasično sceno slovenske bogate kmečke hiše, ki jo je izdelal in precizno predstavil scenograf Tone Oblak.

Vsi poslušalci smo bili zadovoljni z igro, ki nas je razveselila in spravila v smeh z rahlo karikaturo in napetostjo dejanja. Veseli smo, da je pokojni Frido Bez-

nik vzgojil vrsto igralcev pa tudi režiserje, ki bodo tako odlično vodili naprej njegovo umetnost.

Po igri so Sanhuščani še obdarili z rožami glavne igralko in igralce ter sodelavce, ki se jim je s ploskanjem zahvalila tudi dvorana, nato pa so ostali gostje v dvorani še pozno v noč pri pogovoru za mizami, mladina ob plesu orkestra Rock & Polka.

TD

Osebne novice

Rojstvo: 26. oktobra je bila rojena v Cipoletu Milena Diez Makovec, hčerka cont. Alberta Dieza in lic. Mari Makovec. Čestitamo!

Krsta: V cerkvi Marija Sofia Barat v Castelarju je bil krščen 29. oktobra Ian Luka Horvat, sin Andreja in Silvije roj. Bonicalzi.

V kapeli Nadškofijskega odrinariata v Ljubljani je 17. oktobra nadškof dr. Franc Rode krstil Ksaverja Rodeta, sina odvetnika Andreja in prof. Monike roj. Bukovec. Botra sta bila prof. Kristina Rode roj. Kremžar (nadomeščala Lučka De Luisa roj. Kremžar) in Tone Koželj. Čestitamo!

Smrti: Jože Hočevar (71) v Slovenski vasi in Jelena Urankar roj. Žitnik (68).

V torek, 4. t.m. je v devetdesetem letu starosti umrla Vera Debeljak roj. Remec. Naj počivajo v miru!

Okvirni program pastoralnega obiska nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta

- sredo, 12. nov. ob 11,15: prihod na letališče Ezeiza
- ob 20. uri pozdravni večer v Slovenski hiši: v cerkvi sveta maša, v dvorani srečanje z nadškofom; vabljeni vsi rojaki!
- četrtek, 13. nov., protokolarni obiski in srečanje s sorodniki
- petek, 14. nov., srečanje z dušnimi pastirji, ob 15. duhovniški sestanek in ob 20. srečanje z Medorganizacijskim svetom
- sobota, 15. nov. ob 10. uri srečanje z otroki naših ljudskih šol v Slovenski hiši in pozdrav na radijski oddaji Okence v Slovenijo
- nedelja, 16. nov., Slovenski dan v Lanusu
- sredo, 19. nov., med sobrati lazaristi in birma v Slovenski vasi
- četrtek, 20. nov., obisk rojakov in birma v Mendozini
- petek, 21. nov., obisk rojakov in birma v Bariločah
- sobota, 22. nov., vrnitev iz Bariloč in sklepna prireditev Srednješolskega tečaja
- nedelja, 23. nov., birma v Slovenski hiši, popoldne ob 17. uri srečanje s primorskimi rojaki v Devoto
- ponedeljek, 24. nov., vrnitev v Slovenijo.

Prizor iz igre „Ljubezen za bolezen“

Pavlinka Zupanc in Boštjan Modic

Pozdravni večer nadškofu in metropolitu dr. Francu Rodetu

v Slovenski hiši
v sredo, 12. novembra:

- ob 20. uri v cerkvi Marije Pomagaj somaševanje z dušnimi pastirji
- po maši srečanje v dvorani škofa Rožmana

Toplo vabimo k udeležbi
vse rojake!

Slovensko dušno pastirstvo.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadstr. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148
dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek bd 16. do 20. Tel.: 613-1300

CD PLOŠČE

Marko Fink (basbariton) in Nataša Valant (klavir) Schubertovi samospevi v slovensčini. Naročila sprejema Andrej Žnidar 766-6861

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Poravnajte naročnino!

Slovenska kulturna akcija

v soboto, 8. novembra, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše

Predstavitve knjig Ivana Korošca

Z dolge ceste tujine, Zakasneli galebi, Beli spomini

O delih bodo govorili: Tine Debeljak, Vinko Rode in seveda avtor sam

NAŠ DOM

SAN JUSTO

Ponovitev veseloigre

LJUBEZEN ZA BOLEZEN

Sobota, 8. novembra 1997, ob 20.30 uri

Hipólito Yrigoyen 2756 - San Justo

Slovensko dušno pastirstvo in Slovenska kulturna akcija

vabita na predavanje

dr. Janeza Grila

„Sedanji slovenski trenutek“

Sobota, 15. novembra, ob 20. uri v Slovenski hiši

V LJUDEH VIDIM TEBE, DOMOVINA

V nedeljo, 16. novembra v Hladnikovem domu v Slovenski vasi

42. SLOVENSKI DAN

- 11.30 dviganje zastav
- 12.00 sveta maša, ki jo bo daroval nadškof dr. Franc Rode med mašo bo pel Domžalski komorni zbor
- 13.30 kosilo.
- 17.00 **Kulturni program** z udeležbo nadškofa. Sodelovali bodo: Domžalski komorni zbor, di. zbor San Justo, Foklorne skupine s Prisoj, Carapachaya in Hladnikovega doma. Recitacije poezij franceta Papeža ter petje otrok naših osnovnošolskih tečajev. Slavnostni govornik: g. Božidar Fink.

Nakaznice za kosilo so v prodaji po slovenskih Domovih, v Slogi in v društveni pisarni v Slovenski hiši do srede, 12. novembra. Cena za odrasle \$ 15, za otroke \$ 9. Pohitite z nakupom.

Za dobro voljo in ples bo poskrbel Slovenski instrumentalni ansambel

Na Slovenskem dnevu bodo tudi na razpolago vstopnice za koncert Domžalskega komornega zbor, ki bo v petek 28. novembra ob 20.30 v Slovenski hiši.

Za varno parkiranje avtomobilov bo prostor na društvenem igrišču.

To bo dan srečanja in veselja. Ob slovenski besedi in pesmi bomo obudili zavest pripadnosti narodu in zvestobo domovini.

OBVESTILA

SOBOTA, 8. novembra:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri.

Ponovitev veseloigre „Ljubezen za bolezen“ ob 20.30 uri v Našem domu v San Justu.

NEDELJA, 9. novembra:

Vsakoletno tranijsko srečanje v Carapachayu ob 10.15 uri.

SREDA, 12. novembra:

Prihod nadškofa dr. Franca Rodeta v Argentino. Ob 11.13 sprejem na letališču; ob 20. uri pozdravni večer v Slovenski hiši.

ČETRTEK, 13. novembra:

Seja Upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri v Slovenski hiši.

PETEK, 14. novembra:

Izredno srečanje razširjenega Medorganizacijskega sveta ob 20. uri v Slovenski hiši. Ob tej priložnosti bomo pozdravili in sprejeli v naši sredi ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta.

NEDELJA, 16. novembra:

42. Slovenski dan v Slovenski vasi z obiskom ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta.

PONEDELJEK, 17. novembra:

Sklepna seja profesorjev Srednješolskega tečaja ob 20. uri.

ČETRTEK, 20. novembra:

Sestanek Lige Žena-mati v San Martinu ob 18.30 uri.

SOBOTA, 22. novembra:

Zaključna prireditev Srednješolskega tečaja ob 17. uri.

PETEK, 28. novembra:

Koncert Domžalskega komornega zbor ob 20.30 v Slovenski hiši.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak m.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“
Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044
(1101) Buenos Aires - Argentina

Prihod nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta na pastoralni obisk v Argentino

bo v sredo, 12. novembra, z American Airlines, polet 955, ob 11,13 na letališče Ezeiza. Spremljal ga bo msgr. dr. Janez Gril, direktor in glavni urednik Družine. K sprejemu vabljeni predstavniki naših verskih skupnosti in naših domov in ustanov ter vsi rojaki.

BOTRI IN BOTRICE!

Za vaše birmance je SLOGA izdala omejeno število lično tiskanih HRANILNIH KNJIŽIC.

Lepa priložnost za obdarovanje in možnost varčevanja!

OBIŠČITE NAS V GLAVNI PISARNI NA Bme. Mitre 97. Ramos Mejía, od ponedeljka do petka, od 10. do 19. ure. Tel.: 665-6565

Po težki bolezni je 30. oktobra odšel v večnost naš dragi mož, oče, stari oče, brat in bratranec

Jože Hočevar

Zahvaljujemo se sestri Lavrenciji za izredno pomoč in dobroto v njegovi bolezni, g. Janezu Petku CM za mašo in vodstvo pogreba, prelatu Jožetu Škerbcu za lepo slovo, g. Mirku Grbcu za somaševanje; hvala tudi vsem, ki so ga prišli kropiti in spremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Majda, hčeri Marija in Helena, zeta Toni in Ricardo, vnuki Marjanca, Tomaž, Zofi, Lučka in Osvaldo, sestra Rezka, nečaki in nečakinje, bratranec Tone Sintič, sestrične in bratranči družine Markež in ostalo sorodstvo

Argentina - Buenos Aires - Slovenija